

Uusi jäteasetus velvoittaa nykyistä tehokkaampaan erilliskeräykseen ja kierrätykseen

Ympäristöministeriö 18.11.2021 13.40
Tiedote

Valtioneuvosto hyväksyi tänään uudet asetukset, jotka velvoittavat erilliskeräämään ja kierrättämään jätteet nykyistä tehokkaammin. Jätelakia tarkentavassa jäteasetuksessa asetetaan jätehuollolle vähimmäisvaatimustaso, esimerkiksi uusia erilliskeräysvaatimuksia kiinteistöille. Uudet kirjanpito- ja raportointivelvollisuudet alan toimijoille auttavat jäljittämään jätevirtoja, parantamaan jätetilastotiedon laatua ja seuraamaan kierrätys- ja hyödyntämistavoitteiden etenemistä.

Valtioneuvosto hyväksyi neljä asetusta*. Valtioneuvoston asetus jätteistä korvaa aiemman asetuksen, ja muita asetuksia muutettiin. Asetukset tulevat voimaan 1.12.2021.

Yhdyskuntajätteen (asumisessa syntyvä ja siihen rinnastettava muussa toiminnassa syntyvä jäte) kierrätystavoitteita tiukennetaan merkittävästi nykyisestä. Uusi kierrätystavoite on vähintään 55 prosenttia vuonna 2025, 60 prosenttia vuonna 2030 ja 65 prosenttia vuonna 2035. Viimeisimmän tiedon (2019) mukaan yhdyskuntajätteestä kierrätetään vain 43 prosenttia. Tavoitteiden haastavuutta lisää se, että yhdyskunta- ja pakkausjätteen kierrätysasteen laskentasaännöt tiukentuvat.

Rakennus- ja purkujätteestä tulee hyödyntää muutoin kuin energiana tai polttoaineena vähintään 70 painoprosenttia, kallio- tai maaperästä irrotettuja maa- ja kiviaineksia sekä vaarallisia jätteitä lukuun ottamatta. Tavoite on sama kuin nykyään. Viime vuosina noin 50-60 prosenttia rakennus- ja purkujätteestä on hyödynnetty materiaalina.

Asumisessa syntyvän jätteen erilliskeräystä lisätään vaiheittain

Kunnan tulee järjestää biojätteen erilliskeräys taajamissa vähintään viiden huoneiston asuinkiinteistöiltä viimeistään 1.7.2022 alkaen. Biojätteen erilliskeräys laajenee kaikkiin asuinkiinteistöihin yli 10 000 asukkaan taajamissa viimeistään 19.7.2024. Biojätteen erilliskeräyksen voi korvata kiinteistöllä tapahtuvalla kompostoinnilla, josta on ilmoitettava kunnan jätehuoltoviranomaiselle.

Kunnan on myös järjestettävä pakkausjätteen erilliskeräys taajamissa vähintään viiden huoneiston asuinkiinteistöiltä viimeistään 1.7.2023. Jätelain mukaan pakkausjätteen kerääminen kiinteistöiltä tapahtuu heinäkuusta 2023 lähtien yhteistoiminnassa pakkausten tuottajien kanssa, ja tuottajat maksavat kunnille korvauksia keräyksestä. Pakkausjätteen tuottajan tulee järjestää alueellisia keräyspaikkoja. Niistä on tarkoitus säätää myöhemmin annettavalla pakkausjäteasetuksella.

Lisäksi kunnan on järjestettävä alueellisia vastaanottopaikkoja muille asumisessa syntyville jätteille, joita ei kerätä kiinteistöillä. Tällaisia jätteitä ovat muun muassa tekstiilijäte, puujäte, puutarha- ja puustojäte, suurikokoiset käytöstä poistetut esineet, pienimuotoisessa rakennus- ja purkutoiminnoissa syntyvä jäte sekä vaarallinen jäte. Tekstiilijätteen alueellinen vastaanotto alkaa viimeistään 1.1.2023.

Heinäkuussa hyväksytyyn jätelain mukaan kunta voi laajentaa erilliskeräysvaatimusta tai tiukkojen laissa säädettyjen edellytysten täytyessä myös supistaa veloitteita enintään viiden vuoden määräajaksi.

Myös julkisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa sekä elinkeinotoiminnassa syntyvän yhdyskun-tajätteen erilliskeräys kiinteistöllä tulee pakolliseksi taajamissa sekä asema- tai yleiskaavoitetuilla alueilla, kun toiminnassa syntyy viikoittain tietty määrä biojätettä, pakkausjätteitä tai pienmetallijätettä.

Rakennus- ja purkujätteen erilliskeräystä ja hyödyntämistä lisätään muun muassa asettamalla erilliskeräysvelvoitteet asfaltti-, mineraalivilla- sekä bitumi- ja kattuhuopajätteelle.

Elintarvikealan toimijan on luovutettava käyttämättä jääneet elintarvikkeet uudelleenjakeluun ensisijaisesti ihmisravinnoksi, jos se ei vaaranna elintarvike-turvallisuutta ja kustannukset ovat kohtuulliset.

Uusia jätekirjanpitoa ja -raportointia koskevia velvollisuuksia

Jätealan toimijoille, kuten jätteen tuottajille, käsittelijöille, kuljettajille ja kiinteistön haltijoille, tulee uusia jätekirjanpitoa ja -raportointia koskevia velvollisuuksia.

Jäteasetuksessa tiukennetaan toiminnanharjoittajan velvollisuuksia pitää kirjaa syntyneistä, käsitellyistä, kuljetetuista, välitetyistä tai kerätyistä jätteistä ja velvollisuuksia toimittaa kirjanpitotiedot valvontaviranomaiselle. Lisäksi säädetään uusi kirjanpito- ja tiedonantovelvoite toiminnanharjoittajalle, joka siirtää yhdyskuntajätettä, rakennus- ja purkujätettä ja jäteöljyä käsiteltäväksi toiseen maahan. Myös elintarvikealan toimijalle tulee uusi velvollisuus pitää kirjaa toiminnassaan syntyvästä elintarvikejätteestä sekä elintarvikejätteen toimittamisesta muualla käsiteltäväksi. Lisäksi tulisi mahdollisuuksien mukaan arvioida jätteenä käytöstä poistetun syömäkelpoisen elintarvikkeen määrä.

Toiminnanharjoittajilta vaaditaan jatkossa kirjanpitoa pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältävistä POP-jätteestä, jäteöljyn käsittelystä ja siinä syntyneistä tuotteista sekä paikoista, joissa yhdyskuntajätevesilietettä hyödynnetään maanviljelyksessä.

Toiminnanharjoittajan tulee myös pitää kirjaa jätteen uudelleenkäytön valmistelussa, kierrätyksessä tai muussa hyödyntämisessä syntyvistä tuotteista ja materiaaleista. Kirjanpidossa jätteen hyödyntämisen tavat (uudelleenkäytön valmistelu, kierrätys, hyödyntäminen maantäytössä tai muu materiaalina hyödyntäminen) on eriteltävä.

Eräiden jätteiden kuljetuksissa käytettäviin siirtoasiakirjoihin tulee merkitä uusia tietoja 1.9.2022 alkaen. Siirtoasiakirja tulee nykyään olla mukana myös POP-jätteiden kuljetuksissa, ja 1.1.2022 alkaen siirtoasiakirjat tulisi tehdä ensisijaisesti sähköisinä.

Uudet asetukset ovat osa käynnissä olevaa laajaa jätealan asetusten uudistusta. Kokonaisuuteen kuuluvan kuuden muun asetuksen, kuten kaatopaikka-asetuksen ja pakkausjäteasetuksen muutokset on tarkoitus saattaa valtioneuvoston hyväksyttäväksi marraskuun aikana. Asetukset liittyvät EU:n ns. jätēsäädöspakettiin, jolla muutettiin jätedirektiiviä, pakkausjätedirektiiviä, kaatopaikkadirektiiviä, romuajoneuvodirektiiviä, paristo- ja akkudirektiiviä sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromudirektiiviä.

Lisätietoja

Ympäristöneuvos Riitta Levinen, p. 0295 250 162, riitta.levinen@gov.fi

Hallitussihteeri Jussi Kauppila, p. 0295 250 085, jussi.kauppila@gov.fi

Kirjanpito- ja tiedonantovelvoitteet: erityisasiantuntija Eini Lemmelä, p. 0295 250 032, eini.lemmela@gov.fi

* Valtioneuvoston asetus jätteistä; valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta; valtioneuvoston asetus PCB-laitteistojen käytön rajoittamisesta ja PCB-jätteen käsittelystä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 ja 7 §:n muuttamisesta; valtioneuvoston asetus viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamisesta

[Ympäristöministeriö: Usein esitetyt kysymykset jätteiden erilliskeräyksestä kiinteistöillä](#)